

Beslutningsforslag nr. B 34. Fremsat den 4. december 1991 af Villy Søvndal (SF), Pernille Frahm (SF), Gade (SF), Birgitte Husmark (SF), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Jes Lunde (SF), Ebba Strange (SF) og Jens Thoft (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af arbejdsbegrebet

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag om ændring af rådighedsforpligtelsen i henhold til lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og i lov

om social bistand, så arbejdsløse med dagpenge eller kontanthjælp kan arbejde på det alternative arbejdsmarked.

Bemærkninger til forslaget

Gennem efterhånden mange år har situationen på arbejdsmarkedet med hensyn til ledigheden været helt fastlåst og stivnet. Ingen initiativer har været i stand til at trænge igennem på en sådan måde, at der skete en faktisk bekæmpelse af arbejdsløsheden. Resultatet er velkendt: flere hundrede tusinde på dagpenge, titusinder på kontanthjælp og mange tusinde overført til førtidspension.

Efter SF's opfattelse er situationen helt uacceptabel. Ethvert menneske har ret til et arbejdsliv, og når det almindelige arbejdsmarked helt tydeligt ikke er eller bliver i stand til at levere tilstrækkelige arbejdsmuligheder, så må der tænkes og handles anderledes. Alt andet er kynisk. Der må noget helt utraditionelt til, hvis man vil have en forandring. Der må gøres op med vaneforestillinger og systemtænkning.

Det er baggrunden for forslaget om at ændre arbejdsbegrebet (eller rådighedsbegrebet), så ledige med dagpenge eller kontanthjælp får mulighed for at arbejde på det alternative arbejdsmarked.

Det alternative arbejdsmarked er ikke noget særlig klart defineret begreb endnu. Det gør ikke så meget.

Første gang det optræder mere officielt, er i tidligere socialminister Aase Olesens oplæg »Der er brug for alle«. Her er der bl.a. forsøgt formuleret en overordnet definition på følgende måde: »Begrebet alternativt arbejdsmarked, som det anvendes her, sigter mod alt det, der ligger mellem på den ene side almindelig beskæftigelse som ansat eller selvstændig på normale (f.eks. overenskomstmæssige) vilkår med hensyn til arbejdstid og løn m.v. og på den anden side frivilligt og ulønnet arbejde, f.eks. for en frivillig organisation, samt alle former for hobbyprægede aktiviteter.«

Definitionen er ikke særlig operativ og samtidig for snæver i forhold til såkaldt frivilligt og ulønnet arbejde.

Det er SF's opfattelse, at ideerne omkring det alternative arbejdsmarked, og hvad det indeholder, fortsat skal udvikles, sådan som SF lagde op til det i programmet »Over strengen – nye muligheder for arbejde og uddannelse«. Det vil SF senere vende tilbage med forslag om.

Aktiviteterne på det, man i dag kunne kalde det alternative arbejdsmarked, udgør en meget bred vifte af muligheder lige fra det almindelige foreningsliv, kulturelle aktiviteter, miljøprojekter, frivilligt socialt arbejde, internationale samarbejdsprojekter, lokalradioer og andre kommunikationsprojekter til de perspektivrige dele af beskæftigelsesprojekterne, hvor man forsøger sig med alternativ produktion i bredeste forstand og udvikling af utraditionelle erhvervsområder. (Som det f.eks. sker i ubudsprojektet i Kolding og i mange andre arbejdsprojekter.)

En ændring af arbejdsbegrebet blev gennemført i forbindelse med ordningen med ungdomsydelse. Det fremgår her, at en ung i stedet for et kommunalt arbejdstilbud kan deltage i frivilligt ulønnede aktiviteter. Det forudsættes, at aktiviteten sker inden for rammerne af et veldefineret projekt, en organisation eller en forening, og at der er tale om samfundsrelevante aktiviteter i bred forstand, f.eks. sociale, kulturelle, idrætslige, miljømæssige, kommunikationsmæssige eller tilsvarende områder. Hobbyprægede eller studiekredsmæssige aktiviteter kan ikke træde i stedet for ungdomsydelsesordningen. Det er endvidere forudsat, at den pågældende aktivitet har et omfang, der mindst svarer til beskæftigelsen i ungdomsydelsesordningen, dvs. 20 timer om ugen i gennemsnit. Varigheden er normalt 5 måneder, og der udbetales kontanthjælp under forløbet.

Det er ideen i denne allerede gennemførte ændring af arbejdsbegrebet, som SF vil have overført generelt til kontanthjælpssystemet og dagpengesystemet på en sådan måde, at de ledige i den periode, hvor de arbejder på det alternative arbejdsmarked, ikke skal opfylde den almindelige rådighedsforpligtelse i henholdsvis lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og bistandsloven.

Konkret foreslås ordningen gennemført på følgende måde:

a) De alternative projekter m.v., der omfattes af det nye arbejdsbegreb, godkendes af kommunen.

b) Der indsættes en bestemmelse i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., hvorefter dagpenge kan oppebæres, så længe man er be-

skæftiget på et godkendt projekt. En tilsvarende bestemmelse indsættes i lov om social bistand, hvorefter man på samme måde kan oppebære kontanthjælp.

c) En arbejdsløs med dagpenge, der ønsker beskæftigelse på et godkendt projekt, skal meddele det til arbejdsformidlingen. En arbejdsløs med kontanthjælp meddeler det til kommunen. Beskæftigelsen betragtes som godkendt, medmindre der inden 1 uge er meddelt afslag. Ved godkendelse for dagpenge-modtagere orienteres a-kassen af arbejdsformidlingen.

Et afslag kan kun meddeles, såfremt der er konkret og begrundet udsigt til mangel på arbejdskraft med den arbejdsløses faglige kvalifikationer på det lokale arbejdsmarked. Godkendelsen gælder for et år ad gangen.

d) En arbejdsløs, der er beskæftiget på et godkendt projekt, skal ikke stå til rådighed for det almindelige arbejdsmarked.

e) For arbejdsløse med dagpenge betragtes beskæftigelsesperioden som en »død periode«, hvor de modtager uddannelsesydelser, jf. lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om arbejdstilbud til ledige. Det vil sige, at der ses bort fra perioden, når arbejdskrav (26-ugers-reglen), tilbudstidspunkt etc. skal opgøres. For arbejdsløse med kontanthjælp ses der bort fra perioden i forbindelse med 9-måneders-reglen.

f) Arbejdsformidlingen henholdsvis kommunen har ret til i rimeligt omfang at indhente fornøden dokumentation for den arbejdsløses beskæftigelse ved henvendelse til projektet.